

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. februar 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Marie Jørgensen
Sagsnr.: 2019-0037-0055
Dok.: 991794

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold) (L 139), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. januar 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold) (L 139):

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor den foreslåede bestemmelse om psykisk vold er afgrænset til, at gerningspersonen skal have et tilhørsforhold til offerets husstand?”

Svar:

1. Den foreslåede bestemmelse om psykisk vold finder anvendelse på gerningsmænd, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand, eller som tidligere har haft en sådan tilknytning.

Den foreslåede afgrænsning indebærer, at bestemmelsen vil finde anvendelse på psykisk vold begået af personer i forurettedes husstand, herunder en ægtefælle, samlever, søskende, forældre eller plejeforældre. Bestemmelsen vil ligeledes kunne finde anvendelse på psykisk vold begået af personer med en nær tilknytning til husstanden. Det vil eksempelvis kunne gøre sig gældende for tidligere ægtefæller, partnere eller slægtninge. Ved vurderingen af, om gerningsmanden er en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, vil bl.a. kunne indgå, om gerningsmanden har eller tidligere har haft folkeregisteradresse på samme adresse som forurettede, om der er et afhængighedsforhold mellem gerningsmanden og forurettede, om gerningsmanden eller forurettede er beslægtede, samt om gerningsmanden jævnligt kommer i forurettedes hjem og derved har mulighed for at udøve styring af forurettedes adfærd. Endvidere omfatter bestemmelsen f.eks. en tidligere samlever, som er flyttet fra husstanden.

Opregningen er ikke udtømmende, og i forhold til psykisk vold, som også kan udøves ved hjælp af digitale tjenester såsom telefon, sms, gps-sporing, sociale medier mv., vil det ved vurderingen af, om der foreligger en nær tilknytning til husstanden tillige være relevant at se på, om gerningsmanden og forurettede jævnligt har kontakt via digitale tjenester.

2. Der er med den foreslåede bestemmelse om psykisk vold lagt op til, at bestemmelsen finder anvendelse, hvis de handlinger, som er begået, er egnet til at styre den forurettedes adfærd. Denne betingelse indebærer, at handlingerne skal have en vis intensitet, og at gerningsmanden skal have en sådan magtposition i forhold til forurettede, at den pågældende forhindres i at udfolde sig frit, hvilket f.eks. kan give sig udslag i, at forurettede mister for-

nemmelsen af at bestemme over sig selv og sit eget liv, at forurettedes selv-værd nedbrydes, eller at forurettede isoleres.

Det må antages, at en sådan magt fortrinsvis besiddes af en person, der er nært knyttet til forurettedes hjem. Uden for nære relationer vil der formentlig kun sjældent foreligge en sådan magtposition og et sådant mønster af krænkelse, at bestemmelsens gerningsindhold er opfyldt. Samtidig er der allerede på en række andre områder iværksat mekanismer i forhold til psykisk vold. Det gør sig f.eks. gældende i arbejdsmiljølovgivningen, hvor der findes regler om arbejdsrelateret psykisk vold, og i lov om undervisningsmiljø, hvor der findes regler, som skal modvirke mobning, chikane og psykisk vold i bl.a. skoler.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet – som det fremgår af pkt. 2.1.2 i den kommenterede høringsoversigt over lovforslaget – har inddraget en lang række organisationer med viden om psykisk vold i forbindelse med udformningen af bestemmelsen om psykisk vold for at indhente input til, hvordan bestemmelsen bedst muligt udformes. Flere organisationer, der beskæftiger sig med psykisk vold, har peget på, at der er et særligt behov for en kriminalisering af psykisk vold i nære relationer, fordi krænkelse i nære relationer opleves som særligt indgribende for en forurettet, som kan opleve, at det er svært at finde et ”frirum” fra den psykiske vold eller at flygte herfra. Der er således tale om en særligt sårbar gruppe, der vurderes at have et stort behov for beskyttelse. I den forbindelse blev det også peget på, at en generel bestemmelse om psykisk vold vil kunne udvande bestemmelsens kerneområde. Det vil således kunne fjerne fokus fra psykisk partnervold, som er bestemmelsens kerneområde, og som har været fremhævet i debatten om psykisk vold, fordi det er særligt egnet til at give alvorlige psykiske følgevirkninger.

Det bemærkes endvidere, at en udvidelse af lovforslaget til at gælde i alle relationer vil indebære en betydelig risiko for, at politiet belastes af et stort antal anmeldelser om psykisk vold, hvor det må formodes, at der kun sjældent vil kunne rejses tiltale for psykisk vold. En sådan belastning vil kunne medføre et betydeligt ressourceforbrug hos politiet til at behandle sagerne. Herudover vil man også kunne frygte, at indførelsen af en generel ordning kan føre til, at retningslinjerne til politiet, der vil blive udstedt om behandling af sager om psykisk vold, bliver mindre målrettet, idet de i givet fald skal adressere et flertal af mulige relationer mellem gerningsmand og forurettede.

3. Det bemærkes i øvrigt, at afgrænsningen af den foreslåede bestemmelse om psykisk vold er inspireret af straffelovens § 244, stk. 2, som skærper straffen for gentagen simpel vold i nære relationer. Enkelte høringsparter har foreslået, at begrebet ”nærtstående” anvendes i stedet for det foreslåede ”nært knyttet til forurettedes husstand”. Som det fremgår af pkt. 2.1.2 i den kommenterede høringsoversigt over lovforslaget, anvendes begrebet ”nærtstående” bl.a. i straffelovens §§ 39, stk. 3, og 41, stk. 6, om prøveløsladelse. I denne sammenhæng forstås nærtstående som den dømtes ægtefælle eller samlever, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den dømte har en sådan tilknytning, at denne kan sidestilles med de nævnte familiebånd.

Begrebet ”nærtstående” adskiller sig således fra ”nært knyttet til forurettedes husstand” ved f.eks. ikke at omfatte fjernere slægtninge, f.eks. fætre, kusiner, onkler og tanter, eller tidligere ægtefælle, samlever eller kæreste, og begrebet ”nært knyttet til forurettedes husstand” har således et bredere anvendelsesområde end begrebet ”nærtstående”.